

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทศนคติต่อสาขาวิชา และสาขาวิชาที่สอน และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน ตามตัวแปรของนักศึกษาในด้านเพศ อายุ พื้นความรู้เดิม สาขาวิชาที่ศึกษา และ จำนวนครั้งที่เข้ารับการสอนเสริม

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม รวม 5 ด้าน คือ
  - 1.1 ด้านบุคลิกภาพ
  - 1.2 ด้านการสอน
  - 1.3 ด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา
  - 1.4 ด้านทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน
  - 1.5 ด้านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม ทั้ง 5 ด้าน ตามตัวแปรคือ เพศ อายุ พื้นความรู้เดิม สาขาวิชาที่ศึกษา และจำนวนครั้งที่เข้ารับการสอนเสริม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ลงทะเบียนเรียนประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2528 และเข้ารับการสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาในกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้จากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมตามสาขาวิชาในอัตราส่วนร้อยละสิบ จำนวนรวมทั้งสิ้น 574 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แก่ เพศ อายุ พื้นความรู้เดิม สาขาวิชาที่ศึกษา และจำนวนครั้งที่เข้ารับการสอนเสริม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับลักษณะของอาจารย์สอนเสริมที่ดีตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน (ภาคผนวก ก.) พิจารณาเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยให้ข้อกระทงคำถามแต่ละข้อมีความชัดเจนครอบคลุมครบถ้วนวัตถุประสงค์ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach 1970 : 161) ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 574 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวนรวมทั้งสิ้น 543 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.59 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส (SPSS: Statistical

Package for Social Science) (Nie, et al 1975: 465-514)

เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างด้วย ที-เทสต์

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช จำนวน 543 คน เป็นนักศึกษาชายร้อยละ 60.60 และนักศึกษาหญิงร้อยละ 39.40 เป็นนักศึกษามีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 44.80 และเป็นนักศึกษามีกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป ร้อยละ 55.20 เป็นนักศึกษามีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่าร้อยละ 40.70 และเป็นนักศึกษามีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า ร้อยละ 59.30 เป็นนักศึกษาศึกษาสาขาทางสังคมศาสตร์ร้อยละ 71.80 และศึกษาสาขาทางวิทยาศาสตร์ร้อยละ 28.20 เป็นนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 1-2 ครั้ง ร้อยละ 53.70 และเข้ารับการสอนเสริม 3 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 64.30

2. ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เกี่ยวกับ

2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับอาจารย์สอนเสริม

ในค่านักเรียนสอนเสริมที่นักศึกษาต้องการ นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์สอนเสริมควรเป็นอาจารย์จาก มสช. หรืออาจารย์ร่วมผลิตคุรุวิชา มากที่สุด รองลงไปเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และน้อยที่สุดคือเป็นอาจารย์จากสถาบันอื่น คิดเป็นร้อยละ 63.00 23.80 และ 13.00 ตามลำดับ

ในค่านักเรียนของอาจารย์สอนเสริมที่นักศึกษาเห็นว่าเหมาะสม เรียงตามลำดับจากน้อย ไ้แก่วุฒิปริญญาโท ปริญญาเอก และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.70 , 31.30 , และ 2.00 ตามลำดับ

ในค่านักเรียนสอนเสริมที่นักศึกษาเคยเรียนด้วย นักศึกษาเคยเรียนกับอาจารย์สอนเสริม 3 ท่านขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 72.90 และเคยเรียนกับอาจารย์ 2 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 27.10 ทั้งนี้ไม่มีนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เคยเรียนกับอาจารย์สอนเสริมเพียงท่านเดียว

2.2 ความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์

สอนเสริมในค่านบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน และค่านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน โดยส่วนรวมนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกด้านเรียงตามลำดับมากน้อย คือ ค่านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.25$) ค่านทัศนคติต่อสาขาวิชา และสาขาวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.17$) ค่านการสอน ($\bar{X} = 4.00$) ค่านความสัมพันธ์กับนักศึกษา ($\bar{X} = 3.95$) และค่านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน ($\bar{X} = 3.70$)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมในค่านบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน โดยเปรียบเทียบตามตัวแปคือ เพศ อายุ พื้นความรู้เดิม สาขาวิชาที่ศึกษา และจำนวนครั้งที่เข้ารับการสอนเสริม

3.1 นักศึกษาชายและนักศึกษานหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมในค่านทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน และค่านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในค่านบุคลิกภาพ การสอน และความสัมพันธ์กับนักศึกษา นักศึกษาชายและนักศึกษานหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี และนักศึกษานที่มีกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมในค่านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในค่านการสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน และค่านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน นักศึกษานที่มีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปีและนักศึกษานที่มีกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักศึกษานที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับนักศึกษานที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมในค่านบุคลิกภาพ และค่านทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในค่านการสอนนักศึกษานมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในค่านความสัมพันธ์กับนักศึกษาและค่านภารกิจ

อื่นนอกเหนือจากการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักศึกษาที่ศึกษาสาขาทางสังคมศาสตร์ และนักศึกษาที่ศึกษาสาขาทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม ในด้านบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทักษะศึคคิ่ค่อชู้ควิชาและสาขาวิชาที่สอน และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

3.5 นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 1-2 ครั้ง และนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 3 ครั้งขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม ในด้านทักษะศึคคิ่ค่อชู้ควิชาและสาขาวิชาที่สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม และลักษณะอาจารย์สอนเสริมที่ดี

นักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมในด้านบุคลิกภาพ อาจารย์สอนเสริมควรเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีเหตุผล วิธีการพูดชวนฟัง มีระดับของเสียงตลอดจนจังหวะในการพูดและไม่ควรพูดหรือบรรยายเร็วเกินไป มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ กระจือรือร้นและควรตรงต่อเวลา ในด้านกรสอนอาจารย์สอนเสริมควรมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง ไม่ใช่ศัพท์วิชาการมากเกินไป แม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน การสอนควรสอดคล้องกับสื่ออื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย และควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมมากที่สุด ในด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา อาจารย์สอนเสริมควรเป็นผู้ที่มีความเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษา ควรมีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม หรือสาขาวิชาที่ศึกษา และเข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ส่วนในด้านทักษะศึคคิ่ค่อชู้ควิชาและสาขาวิชาที่สอน อาจารย์สอนเสริมควรเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้ในสาขาวิชาที่สอน โดยเฉพาะควรจบการศึกษาจากสาขาหรือวิชาเอกที่สอน มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ จนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และเห็นความสำคัญของชู้ควิชาหรือสาขาวิชาที่สอน ส่วนในด้านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์สอนเสริมควรให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือช่วยเหลือนักศึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาสอนได้ และสามารถเป็นตัวแทนระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัยได้

ลักษณะอาจารย์สอนเสริมที่ดี นักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
 ลักษณะอาจารย์สอนเสริมที่ดีเรียงตามลำดับ คือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนกว้างขวาง
 แม่นยำและทันสมัย ตรงต่อเวลา มีการเตรียมการสอนและมีทักษะในการสอน เข้าใจ
 สภาพของนักศึกษาและความแตกต่างระหว่างบุคคล ยกย่องและให้เกียรตินักศึกษา ลักษณะ
 การบรรยายน่าสนใจ พุทธิคุณเจเน เข้าใจง่าย กระตือรือร้นตื่นตัวอยู่เสมอ มีมนุษยสัมพันธ์
 ดี ให้ความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง และมีอารมณ์ขันไม่เครียด

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
 ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ทั้งนี้เพราะจากข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการรับนักศึกษาเข้าศึกษา
 ในสาขาวิชาต่าง ๆ นั้น ในกรณีที่มีนักศึกษามีพื้นฐานความรู้ เติมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องเป็นผู้
 ที่มีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป ประกอบกับมหาวิทยาลัยเปิดรับนักศึกษา
 เพื่อเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี 3 ลักษณะ คือ ปริญญาตรี 4 ปี ปริญญาตรีต่อเนื่อง
 3 ปี และ 2 ปีตามลำดับ จึงทำให้สถานภาพโดยทั่วไปค่านอายุของนักศึกษาที่มีอายุ 30 ปี
 ขึ้นไปอยู่ในเกณฑ์สูงกว่านักศึกษามีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี ทั้งนี้ในหลักสูตรปริญญาตรีต่อ
 เนื่อง มหาวิทยาลัยรับเฉพาะนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ เติมระดับอนุปริญญาและสูงกว่าตามแต่ละ
 สาขาวิชา จึงเป็นเหตุให้ส่วนใหญ่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีพื้นฐานความรู้ เติม
 ระดับอนุปริญญาและสูงกว่า

ในค่านสาขาวิชาที่ศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชส่วนใหญ่
 ศึกษาทางสาขาวิชาสังคมศาสตร์มากกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัย
 เป็นมหาวิทยาลัยเปิดและเปิดสอนในระบบการสอนทางไกล ดังนั้นลักษณะของสาขาวิชาที่
 มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการ เปิดสอนจึง เป็นสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ส่วนจำนวนครั้งที่เข้า
 รับการสอนเสริมส่วนใหญ่ของนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริม 3 ครั้งขึ้นไป ซึ่งเป็นอัตราส่วนมาก
 กว่านักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 1-2 ครั้ง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาสถานภาพของนักศึกษาค่าน
 อายุ พื้นความรู้ เติม และสาขาวิชาที่ศึกษา ประกอบจะเห็นว่าสถานภาพต่าง ๆ ดังกล่าว
 ส่งผลต่อการเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาค่านที่เข้ารับการ
 สอนเสริม 3 ครั้งขึ้นไป เป็นนักศึกษาในกลุ่มที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมากกว่านักศึกษาในกลุ่มอื่น ๆ

2. ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เกี่ยวกับ

2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับอาจารย์สอนเสริม นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์สอนเสริมควรเป็นอาจารย์จากมสธ. หรืออาจารย์ร่วมผลิตชุดวิชามากที่สุด (ร้อยละ 63.00) รองลงไปเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง (ร้อยละ 23.80) และน้อยที่สุดคือ เป็นอาจารย์จากสถาบันอื่น (ร้อยละ 13.00) ทั้งนี้เพราะนักศึกษาเห็นว่าการสอนเสริมที่ได้ผลดีโดยเฉพาะในค่านเนื้อหาของชุดวิชาควรเป็นอาจารย์สอนเสริมจาก มสธ. หรืออาจารย์ร่วมผลิตชุดวิชามากกว่าอาจารย์สอนเสริมที่มาจากอาจารย์กลุ่มอื่น ๆ ซึ่งไม่รู้ลักษณะเนื้อหาของชุดวิชาใดก็พอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพอวิส (Purvis 1980: 163-175) ที่ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่าปัญหาในค่านการสอนเสริมนั้น มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการจัดให้การสอนเสริมมีคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตเอกสารการสอนเป็นคนละกลุ่มกับอาจารย์สอนเสริม ทำให้อาจารย์สอนเสริมไม่รู้ลักษณะเนื้อหาของชุดวิชาใดสักซึ่งก็เท่ากับกลุ่มอาจารย์ผู้เขียนเอกสารการสอน

ในขณะที่เกี่ยวกับนักศึกษาเห็นว่าอาจารย์สอนเสริมควรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ทั้งนี้เพราะในแต่ละชุดวิชาและสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเปิดทำการสอนเสริม โดยเฉพาะสาขาวิชานิติศาสตร์ซึ่งส่วนใหญ่อาจารย์สอนเสริมเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง อาจารย์สอนเสริมกลุ่มนี้ได้แก่ผู้พิพากษา อัยการ และทนายความ นอกจากนี้ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อาจารย์สอนเสริมกลุ่มนี้ได้แก่แพทย์ และพยาบาล ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ส่วนในค่านอาจารย์สอนเสริมที่เป็นอาจารย์จากสถาบันอื่นซึ่งนักศึกษามีคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะอาจารย์สอนเสริมจากสถาบันอื่น อาจไม่รู้ลักษณะเนื้อหาของชุดวิชาใดก็และสักซึ่งเท่ากับกลุ่มอาจารย์จาก มสธ. หรืออาจารย์ร่วมผลิตชุดวิชา และกลุ่มอาจารย์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง

ในค่านคุณวุฒิของอาจารย์สอนเสริมที่เหมาะสม นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์สอนเสริมควรเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโท (ร้อยละ 66.70) ระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 31.30) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 2.00) ตามลำดับ ทั้งนี้เห็นว่าคุณวุฒิไม่ใช่คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดสำหรับอาจารย์สอนเสริม อีกทั้งพฤติกรรมการสอนที่ดีมีได้ขึ้นอยู่กับวุฒิของอาจารย์ หากแต่ขึ้นอยู่กับความสามารถของอาจารย์ในการถ่ายทอดความรู้

โดยใช้ทฤษฎีและวิธีการที่เหมาะสม (ทวงมหาวิทยาลัย 2519 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรเมศวร์ ชนภักดิ์ (2527 : 59) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อการสอนของอาจารย์วุฒิปริญญาตรีกับปริญญาเอก และวุฒิปริญญาโทกับปริญญาเอกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในค่านอาจารย์สอนเสริมที่นักศึกษาเคยเรียนด้วย พบว่านักศึกษาเคยเรียนกับอาจารย์สอนเสริม 3 ท่านขึ้นไป (ร้อยละ 72.90) และเคยเรียนกับอาจารย์ 2 ท่าน (ร้อยละ 27.10) โดยไม่มีนักศึกษาที่เคยเรียนกับอาจารย์สอนเสริมเพียงท่านเดียว

2.2 ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม ในค่านบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน โดยส่วนรวมนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมในระดับเห็นด้วยทุกด้านเรียงตามลำดับมากน้อย คือ ค่านบุคลิกภาพ ($\bar{x}=4.25$) ค่านทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน ($\bar{x}=4.17$) ค่านการสอน ($\bar{x}=4.00$) ค่านความสัมพันธ์กับนักศึกษา ($\bar{x}=3.95$) และค่านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน ($\bar{x}=3.70$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่เข้ารับการสอนเสริม เป็นนักศึกษาที่มีความมุ่งมั่น สนใจ และตั้งใจการเรียน ประกอบกับส่วนมากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอยู่ในวัยผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ จึงให้ความสำคัญค่านบุคลิกภาพหรือบทบาทของอาจารย์สอนเสริมมากที่สุด ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพของอาจารย์สอนเสริมจะมีบทบาทสำคัญที่สุด คือ เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษากระตือรือร้น มีความสนใจและอยากจะเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอ็ดเวิร์ด เอฟ. เชฟฟีลด์ (Edward F. Sheffield 1974: xi) และ โรมิน (Romine 1974: 139-143) เกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพหรือบทบาทของอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับแรก

ในขณะเดียวกันจะเห็นได้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ให้ความสำคัญในด้านอื่น ๆ ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน คือ ค่านทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอนค่านการสอน ค่านความสัมพันธ์กับนักศึกษา และค่านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน ทั้งนี้เพราะนอกจากอาจารย์สอนเสริมจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีแล้ว นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์สอนเสริมควรเป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน ต้อง

สอนก็มีความตั้งใจระก้อร่อน มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาหรือมีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือนักรียนนอกเวลาสอนได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะจากหลักการของมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิด และดำเนินการเรียนการสอนด้วยระบบการสอนทางไกล โดยอาศัยสื่อประสมในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น เอกสารการสอน เทปการสอน รายการวิทยุกระจายเสียงและรายการวิทยุโทรทัศน์ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้นักศึกษาจึงมีความรู้สึกซาอาจารย์ ซาคที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยจึงใ้คนนวกการสอนเสริมไว้เพื่อเป็นสื่อเสริมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการพบปะกับอาจารย์ผู้สอน จากหลักการดังกล่าวประกอบกับขั้นตอนในการดำเนินการพิจารณาคัดเลือกอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัย จึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของอีเบิ้ล (Eble 1970:99-100) รัส คานเลย์ (Reese Danley Kilgo 1970: 251-253) เอ็ดวาร์ด เอฟ.เซฟฟิลด์ (Edward F. Sheffield 1974:xi) วิลสัน (Wilson 1974:104) โวทรูบา และไรท์ (Wotruba and Wright 1975: 653-663) ซาคา บัวแสง (2520: 109-111) จริยา สิงคินา (2520 94-97) จินตนา มาพวง (2520: 59) ลักคาวลัย ชมมณฑา (2520: 73-74) และ อุทุมพร ทองอุไทย (2522: 393-394) พบว่า ลักษณะการสอนของอาจารย์ที่ดี และมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยองค์ประกอบกันต่าง ๆ คือ คำนบุคลิกภาพ เทคนิควิธีสอน ทัศนคติต่อชุกวิชาและสาขาวิชาที่สอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมในค่านบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทัศนคติต่อชุกวิชาและสาขาวิชาที่สอน และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน โดยเปรียบเทียบตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ี่นความรู้เดิม สาขาวิชาที่ศึกษา และจำนวนครั้งที่เข้ารับการสอนเสริม

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน

3.1.1 ค่านบุคลิกภาพ นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นค่านบุคลิกภาพโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาชายมีความคิดเห็นในระดับสูงกว่านักศึกษาหญิง และเมื่อพิจารณาในรายช้อพบว่านักศึกษาทั้ง

สองกลุ่มมีความคิดเห็นค่านิยมบุคลิกภาพในระดับสูง โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการแต่งกายเหมาะสม พุทธิคติเจเนเข้าใจง่าย สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีอารมณ์ขันร่าเริงยิ้มแย้มอยู่เสมอ และกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงที่เป็นเช่นนี้เพราะลักษณะโดยทั่วไปของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีลักษณะใกล้เคียงกัน กล่าวคือต้องชวนชววย ศึกษาหาความรู้ ต้องมีความตั้งใจจริง ประกอบกับมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปไม่จำกัดเพศและวัยเข้าศึกษาได้ ภายใต้อบรมบังคับเดียวกัน อีกทั้งมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการคัดเลือกอาจารย์สอนเสริมตามชั้นตอนของมหาวิทยาลัย ดังนั้นนักศึกษาทั้งสองกลุ่มจึงมีความคิดเห็นในระดับสูงและใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอ็ดเวิร์ด เอฟ. เชฟฟิลด์ (Edward F. Sheffield 1974:xi) และ ลาวัญญ์ รัตนเสวี (2528: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะการสอนที่มีประสิทธิภาพของอาจารย์ และพบว่าบุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

3.1.2 ก้านการสอน นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความเห็นค่านิยมการสอน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาชายมีความคิดเห็นในระดับสูงกว่านักศึกษาหญิง และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในก้านการสอนในระดับสูงทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้สื่อโสตทัศนได้สอดคล้องกับเนื้อหาของชุดวิชา มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างด่งแท้ เพิ่มเติมเนื้อหาที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับชุดวิชาที่สอน และมีการเตรียมการสอนอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเมศวร์ ชุนภักดิ์ (2527: 57) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นต่อการสอนของอาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนฉวีวรรณ เหมนาค (2528: 69) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนวิชาชีพรูของอาจารย์วิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง โดยพบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนะต่อการสอนของอาจารย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในรายข้อพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับการใช้สื่อโสตทัศนได้สอดคล้องกับเนื้อหาของชุดวิชา นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาอย่างด่งแท้ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

และเสนอเนื้อหาต่อเนื่อง เป็นลำดับทำให้เข้าใจง่าย นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1.3 ความสัมพันธ์กับนักศึกษา นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นความสัมพันธ์กับนักศึกษา โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นในระดับสูงกว่านักศึกษาชาย และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับสูงทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับยอมรับความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษา เข้าใจจิตวิทยาของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ มีความเป็นกันเอง และสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะส่วนใหญ่อาจารย์สอนเสริมซึ่งเป็นอาจารย์จากสถาบันต่าง ๆ ตลอดทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการสอนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันระดับอุดมศึกษา จึงมีความเข้าใจในตัวของนักศึกษาและเห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบอันสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้เป็นการช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.1.4 ทัศนคติต่อครูวิชาและสาขาวิชาที่สอน นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นในทัศนคติต่อครูวิชาและสาขาวิชาที่สอน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาชายมีความคิดเห็นในระดับสูงกว่านักศึกษาหญิง และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับสูงทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับมีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง รักและสนใจในสาขาวิชาที่สอน ที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยปกติทั่วไป นักศึกษาชายมีลักษณะเปิดเผยและแสดงออกมากกว่านักศึกษาหญิง ดังนั้นความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มจึงแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยจะเห็นว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โวทรูบา และไรท์ (Wotruba and Wright 1975:653-663) จริยา สิงคณิกา (2520: 94-97) และอุทุมพร ทองอุไทย (2522: 393-394) ซึ่งพบว่าอาจารย์ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชากว้างขวาง ทันสมัย มีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน มีความกระตือรือร้น มีความรักในวิชาที่สอน คือมีทัศนคติที่ดีต่อครูวิชาและสาขาวิชาที่สอน นอกจากนี้ยังพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับมีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน มีความรู้ใน

เนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1.5 คำานการกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นในคำานการกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าเรื่องเกี่ยวกับการทักค่อสอบถามและให้คำาปรึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาสอนได้ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับสูง โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนะนำแหล่งความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมจากการศึกษาในชุดวิชานั้น ๆ แนะนำวิธีการศึกษาก้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนทางไกล กับ มสธ. ใค้ชัดเจน ที่เป็นเช่นนี้เพราะมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราชได้ดำเนินการคัดเลือกอาจารย์สอนเสริมตามชั้นตอนของมหาวิทยาลัย และได้จัดให้มีการสัมมนาอาจารย์สอนเสริมก่อนที่จะปฏิบัติหน้าที่ทุกภาคการศึกษา ดังนั้นอาจารย์สอนเสริมจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่คำานการกิจอื่น นอกเหนือจากการสอนได้เป็นอย่างดี ยกเว้นในเรื่องเกี่ยวกับการทักค่อสอบถามและให้คำาปรึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาสอนได้ นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิด โดยใช้ระบบการสอนทางไกลประกอบด้วยการสอนเสริมเป็นสื่อเสริมที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว อาจารย์ผู้สอนต้องเปลี่ยนไปตามลักษณะเนื้อหาของชุดวิชา จึงทำให้เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ในการทักค่อสอบถาม หรือให้คำาปรึกษานอกเวลาสอน

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

3.2.1 คำานบุคคิภาพ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นคำานบุคคิภาพโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ทั้งนี้เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราชที่มีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอนุปริญา ซึ่งระยะช่วงห่างจากการเรียนในชั้นเรียนตามปกติน้อยกว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป ประกอบกับนักศึกษากลุ่มอายุดังกล่าวนี้ส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ จึงอาจท้งความคาดหวังในคำานบุคคิภาพของอาจารย์ผู้สอนไว้สูง จึงเป็นส่วนทำาให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็น

แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ในเรื่องเกี่ยวกับมีความเชื่อมั่นในตนเอง และควบคุมอารมณ์ได้ไม่หวั่นไหว นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับสูงในเรื่อง เกี่ยวกับการแต่งกายเหมาะสม สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง พุศฺศักเจนเข้าใจง่าย และมีปฏิภาณไหวพริบแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

3.2.2 **ก้านการสอน** นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นก้านการสอน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษามีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษามีกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในการดำเนินกิจกรรมการสอนเสริม มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการพัฒนาและหารูปแบบเพื่อให้เป็นมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแต่ละสาขาวิชาหรือชุดวิชา ดังนั้นนักศึกษทั้งสองกลุ่มจึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับสูงทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับ วัสดุสื่อทัศนโศกคล้องกับเนื้อหาของชุดวิชา มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างถ่องแท้ เพิ่มเติมเนื้อหาที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับชุดวิชาที่สอน

3.2.3 **ก้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา** นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นก้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษามีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษามีกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป และพบว่านักศึกษทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับยอมรับในความรูและประสบการณ์ของนักศึกษา เข้าใจจิตวิทยาของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ มีความเป็นกันเอง ยกย่องและให้กำลังใจ นักศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช ส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ที่มีภาระหน้าที่ มีประสบการณ์ ประกอบการเรียนกับมหาวิทยาลัยนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนอยู่ใกล้กันทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าซาบซึ้งที่ปรึกษา ซาคอาจารย์ที่คอยช่วยเหลือแนะนำ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญกับการสอนเสริม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยได้เน้นในก้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ โนลล์ (Malcolm S. Knowles 1970:163) ที่กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ที่สอนนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ คือ ต้องมีความเป็นกันเอง มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง มีความเข้าใจ

นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่' ตลอดจนการยอมรับในความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษา

3.2.4 **ทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน** นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อทัศนคติต่อสาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอนโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษามีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษามีกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป และพบว่านักศึกษากลุ่มมีความคิดเห็นในระดัพบเห็นด้วยทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับมีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง รักและสนใจในสาขาวิชาที่สอน และกระตือรือร้นในสาขาวิชาที่สอน ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในลักษณะคล้ายคลึงจึงมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน หรือไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับความเห็นของ ไมเคิล (Michael 1972:161-169) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ไว้คือ ต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างดี มีทักษะหรือมีความชำนาญในวิชาชีพและมีประสบการณ์ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน โดยชวนช่วยกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ

3.2.5 **งานภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน** นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่องานภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้นักศึกษามีกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษามีกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป และพบว่าส่วนใหญ่ของนักศึกษากลุ่มมีความคิดเห็นในระดัพบเห็นด้วย และ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในรายข้อพบว่านักศึกษากลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษากลุ่มมีระดับอายุที่ต่อเนื่องกัน ประกอบกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปเข้าศึกษาได้โดยไม่จำกัดอายุ ดังนั้นกลุ่มอายุของนักศึกษาจึงไม่ส่งผลต่อความแตกต่างของความคิดเห็นในค่านาภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน นอกจากนี้ยังพบว่า ในเรื่องเกี่ยวกับคิดทดสอบถามและให้คำปรึกษา นอกเวลาสอนได้ นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดัพบเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่มหาวิทยาลัยได้จัดอาจารย์สอนเสริมสำหรับนักศึกษา โดยคำนึงถึงลักษณะของเนื้อหาในแต่ละสาขาวิชาเป็นเกณฑ์ อาจารย์ผู้สอนจึงต้องสลับเปลี่ยนตามลักษณะของเนื้อหาในแต่ละสาขาวิชาด้วย เหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าให้นักศึกษาและอาจารย์ไม่สามารถพบปะหรือคิดทดสอบถามและให้คำปรึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาสอนได้

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมต่างกัน

3.3.1 **คำถามบุคลิกภาพ** นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมต่างกันมีความคิดเห็นคำถามบุคลิกภาพโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับการแต่งกายเหมาะสม การตรงต่อเวลา มีความเชื่อมั่นในตนเอง และควบคุมอารมณ์ได้ในห้วงเวลา นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับมีลักษณะเป็นผู้นำ ภาระหรือรับภาระงานประจำ และมีความประพฤติเรียบร้อย แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าใต้นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยทั่วไปนักศึกษามีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า เป็นนักศึกษาที่ไม่เคยศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษามาก่อนและเคยชินกับการเรียนการสอนที่เข้มงวด ซึ่งตรงกันข้ามกับนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า ซึ่งมีประสบการณ์ต่อการเรียนการสอนในสถาบันระดับอุดมศึกษา ดังนั้นเมื่อนักศึกษามีพื้นความรู้เดิมต่างกันจึงส่งผลให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

3.3.2 **คำถามการสอน** นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมต่างกันมีความคิดเห็นคำถามการสอนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิม ระดับอนุปริญญาและสูงกว่า และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับมีทักษะในการใช้อุปกรณ์การสอน ใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และเพิ่มเติมเนื้อหาที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับชุดวิชาที่สอน นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับใช้สื่อโสตทัศนโศกคล้องกับเนื้อหาของชุดวิชาสามารถยืดหยุ่นเวลาได้เหมาะสมกับเนื้อหา และมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่สอนอย่างถ่องแท้พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะเนื่องมาจากความแตกต่างของพื้นความรู้เดิมของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ประกอบกับความแตกต่างในค่านาย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่านักศึกษามีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาและต่ำกว่าจะเป็นนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มที่มีอายุน้อยด้วย ซึ่งในขณะเดียวกันนักศึกษามีพื้นความรู้เดิมระดับ

อนุปริญาและสูงกว่าจะเป็นนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มที่มีอายุสูงกว่า นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างการเรียนการสอนที่นักศึกษาทั้งสองกลุ่มเคยศึกษาก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีความแตกต่างกัน ดังนั้นนักศึกษาทั้งสองกลุ่มจึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

3.3.3 **ด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา** นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมต่างกันมีความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษาโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับมีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง และมีความเป็นกันเอง นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะโดยสภาพทั่วไป นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุน้อย ในขณะที่นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่าจะเป็นนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุมากกว่า หรือเป็นผู้ใหญ่มากกว่า ดังนั้นลักษณะการแสดงออกและความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับอาจารย์สอนเสริมในความสัมพันธ์กับนักศึกษา จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้ Kida (1973:38-50) เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงบทบาท (Changes in Roles) ในวัยผู้ใหญ่จะทำให้เกิดความสับสนในเรื่องของการแสดงบทบาทของตน เช่น เมื่ออยู่ในกลุ่มของคนหนุ่มสาว หรือวัยรุ่นล้วน ๆ หรือกลุ่มผู้ใหญ่ด้วยกันแค้อยู่คนละสถานภาพ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเข้าใจจิตวิทยาของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ยอมรับในความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษา มีความเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศที่ดีกับนักศึกษา ยอยกย่องและให้กำลังใจนักศึกษา

3.3.4 **ด้านทัศนคติต่อครูวิชาและสาขาวิชาที่สอน** นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นด้านทัศนคติต่อครูวิชาและสาขาวิชาที่สอนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ในเรื่องเกี่ยวกับรักและสนใจครูวิชาที่สอน มีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง มีชีวิตชีวา และสนุกกับการสอน และกระตือรือร้นในครูวิชาที่สอน นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยม-

ศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า ซึ่งมีประสบการณ์น้อยกว่านักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับ
 อนุปริญญาและสูงกว่า อีกทั้งไม่เคยเข้าศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษามาก่อน โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งการสอนเสริมของมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีลักษณะแตกต่างจากการเรียนการ
 สอนของสถาบันต่าง ๆ โดยทั่วไป ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยม-
 ตอนปลายและต่ำกว่าอาจไม่ไ้พิจารณาถึงซึ่ง เทา นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและ
 สูงกว่าซึ่งมีประสบการณ์กับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษามาก่อน นอกจากนี้ยังพบว่า
 นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดในระดับเห็นด้วยทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับ มี
 ประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง รักและสนใจชุด
 วิชาที่สอน ภาระหรือร่นในชุดวิชาที่สอน มีชีวิตชีวาและสนุกกับการสอน ทั้งนี้โดยสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของ ฮีธ และเพอร์ซี่ (Heath and Percy 1982:26) ที่พบว่านักศึกษามี
 ความคิดเห็นต่ออาจารย์ผู้สอนสอดคล้องกันคือ ต้องการอาจารย์ที่มีความกระตือรือร้น มีความ
 รู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนกว้างขวาง มีประสบการณ์ในวิชาที่สอน และมีความสุขกับการสอน

3.3.5 ด้านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน นักศึกษาที่มีพื้นความ
 รู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นด้านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอนโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้โดยนักศึกษามีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ
 ต่ำกว่า มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษามีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า
 และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ทุกข้อเช่นกัน ทั้งนี้ นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ยกเว้นในเรื่องที่
 เกี่ยวกับติดต่อบริการและให้คำปรึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาสอนได้ นักศึกษามีความคิดเห็นใน
 ระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นมหาวิทาลัยระบบเปิด
 กำหนดการเรียนการสอนด้วยระบบการสอนทางไกล ดังนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่จึงมีความต้องการ
 ให้อาจารย์สอนเสริมมีส่วนในการช่วยเหลือแนะนำ หรือแก้ไขปัญหาค่าง ๆ ที่เกิดจากการ
 ศึกษาด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสิทธิภาพจากการ
 ศึกษาด้วยตนเอง

3.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน

3.4.1 ด้านบุคลิกภาพ นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกันมีความคิด
 เห็นด้านบุคลิกภาพโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ นักศึกษาที่ศึกษา

สาขาทางสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่ศึกษาสาขาทางวิทยาศาสตร์ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าในเรื่องเกี่ยวกับการแต่งกายเหมาะสม สุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะการ เรียนการสอนระหว่างสาขาทางสังคมศาสตร์กับสาขาทางวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่ มีลักษณะที่แตกต่างกันกล่าวคือ ความสำคัญของการสอนสาขาทางสังคมศาสตร์อาจารย์ผู้สอนจะมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงต้องมีประสบการณ์ในการสอนเป็นอย่างดี ส่วนการเรียนการสอนสาขาทางวิทยาศาสตร์จะเน้นให้นักศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติหรือฝึกฝนด้วยตนเอง ดังนั้นนักศึกษาจึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอาห์ราเรียน (Ahrarian 1981:7501A) ที่พบว่า อาจารย์สาขาทางวิทยาศาสตร์จะได้รับผลการประเมินค่าสูง นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษา ทั้งสองกลุ่มพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกข้อ และมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการแต่งกายเหมาะสมนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องมาจากอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยไค์ผ่านการคัดเลือกตามขั้นตอนตามระเบียบของมหาวิทยาลัยจึงได้อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ ประกอบกับอาจารย์สอนเสริมที่ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่สังกัดสถาบันระดับอุดมศึกษา หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางทั้งสิ้น ดังนั้นนักศึกษาจึงมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมในเกณฑ์ดี

3.4.2 ก้านการสอน นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นก้านการสอน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้นักศึกษาที่ศึกษาสาขาทางสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาสาขาทางวิทยาศาสตร์ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ในเรื่องเกี่ยวกับใช้เทคนิคการสอนหลายวิธี และสามารถยืดหยุ่นเวลาได้เหมาะสมกับเนื้อหา นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการ เรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในเรื่องอื่น ๆ พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากในการดำเนินการจัดสอนเสริมของมหาวิทยาลัย นั้นนอกจากมหาวิทยาลัยไค์มีวิธีการและขั้นตอนในการคัดเลือกอาจารย์สอนเสริมเพื่อให้ได้

อาจารย์ที่มีคุณภาพแล้ว มหาวิทยาลัยยังได้จัดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการกับอาจารย์สอนเสริมโดยพิจารณาตามสาขาวิชาและชุดวิชาที่ทำการ เปิดสอนเสริมในแต่ละภาคการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์สอนเสริมมีมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นนักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกันจึงมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

3.4.3 ด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกันมีความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษาโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับยอมรับในความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษาเข้าใจจิตวิทยาของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ยอกย้อนและให้กำลังใจนักศึกษา มีความเป็นกันเองสร้างบรรยากาศที่ดีกับนักศึกษา และมีความสนใจในนักศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เป็นเพราะอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยล้วนเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษานักศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ในขณะที่เกี่ยวกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งนอกจากจะเป็นนักศึกษาในวัยผู้ใหญ่แล้ว ยังเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทั้งในการเรียนและการทำงาน ประกอบกับมหาวิทยาลัยใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล การสอนเสริมจึงเป็นหัวใจสำคัญที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบปะกับอาจารย์ผู้สอนได้ ในลักษณะการสื่อความหมายสองทาง (Two-Way Communication) ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์สอนเสริมกับนักศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนิตา รัชพลเมือง (2526: 172-174) สุทัศน์ วรณวิจิตร (2528: 4 - 065) และฉลาด จันทรมณี (2528: 5-034) ซึ่งพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา จะส่งผลให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์ อีกทั้ง เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจและอยากที่จะเรียน ทั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของ โนลล์ (Malcolm S. Knowles 1970: 163) ที่กล่าวว่า ลักษณะของอาจารย์สอนนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จ คือ ต้องมีความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีความสนใจอย่างทั่วถึงยอมรับในความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน และมีความเข้าใจผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

3.4.4 ด้านทัศนคติต่อชุดวิชาและสาขาวิชาที่สอน นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นด้านทัศนคติต่อชุดวิชาและสาขาวิชาที่สอนโดยส่วนรวมไม่แตก

ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ นักศึกษาที่ศึกษาด้านสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็น โดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่ศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับมีประสบการณ์ ในสาขาวิชาที่สอน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง รักและสนใจสาขาวิชาที่สอน และ กระตือรือร้นในสาขาวิชาที่สอน ทั้งนี้ เพราะอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัย ที่สอนในสาขา วิชาและสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการจัดสอนเสริมนั้น อาจารย์สอนเสริมแต่ละท่านได้ผ่าน การคัดเลือกในด้านคุณวุฒิและประสบการณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะในเนื้อหาของแต่ละ สาขาวิชาและสาขาวิชาที่สอน อีกทั้งอาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้คอบุคลิกกรรมการ สอนของอาจารย์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นจึงมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมใน เกณฑ์ที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โวทรูบา และไรท์ (Wotruba and Wright 1975: 653-663) พบว่า องค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง ถูกต้อง แม่นยำ ทันสมัย เป็นผู้มีความ กระตือรือร้นในเนื้อหาวิชาที่สอน มีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน มีชีวิตชีวาและสนุกกับ การสอน

3.4.5 ด้านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน นักศึกษาที่ศึกษา สาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นด้านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอนโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ นักศึกษาที่ศึกษาด้านสังคมศาสตร์มีความคิดเห็น โดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่ศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยในเรื่องที่เกี่ยวกับแนะนำแหล่งความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมจากการศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ แนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนทางไกลกับ มสธ. ไขข้อข้องใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโดยสภาพทั่วไปของนักศึกษาที่ศึกษาด้านสังคมศาสตร์ เช่น สาขาวิชา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ วิทยาการจัดการ เศรษฐศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ เป็นต้น เป็น กลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะค่อนข้าง เปิดเผยมืออิสระในการวิพากษ์วิจารณ์หรือในลักษณะของการ คิดในแนวกว้างกว่านักศึกษาที่ศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาที่ศึกษา

3.5.3 **ด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา** นักศึกษาที่จำนวนครั้งที่เข้ารับการสอนเสริมต่างกันมีความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษาโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน โดยนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกข้อ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับเข้าใจจิตวิทยาของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ยอมรับในความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษา สร้างบรรยากาศที่ดีกับนักศึกษา และ มีความเป็นกันเอง ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาทั้งสองกลุ่มอาจได้รับการปฏิบัติจากอาจารย์สอนเสริมซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญอันเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่อาจารย์เคยปฏิบัติเป็นประจำ โดยเฉพาะในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็น ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประโยชน์ จันทร์โชติ (2520: 66-68) ประสงค์ แสงแก้ว (2521: บทคัดย่อ) ประยงค์ เนาวบุตร (2525: 86-87) และสุนีย์ ช่างเจริญ (2527: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะช่วยให้การเรียนการสอนของอาจารย์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.5.4 **ด้านทัศนคติต่อชุดวิชาและสาขาวิชาที่สอน** นักศึกษาที่จำนวนครั้งที่เข้ารับการสอนเสริมต่างกันมีความคิดเห็นด้านทัศนคติต่อชุดวิชาและสาขาวิชาที่สอน โดยส่วนรวมนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 1 - 2 ครั้งมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 3 ครั้งขึ้นไป และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับ มีชีวิตชีวาและสนุกกับการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเข้ารับการสอนเสริม โดยนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 3 ครั้งขึ้นไป หรือมากกว่าย่อมพิจารณาได้รอบคอบหรือลึกซึ้งกว่านักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 1 - 2 ครั้ง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาโดยทั่วไปพบว่า นักศึกษาในระดับเห็นด้วยทั้งสองกลุ่ม โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับมีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวางรักและสนใจชุดวิชาที่สอน

3.5.5 **ด้านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน** นักศึกษาที่จำนวนครั้งที่เข้ารับการสอนเสริมต่างกันมีความคิดเห็นด้านภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอนโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษามีความ

คิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน ทั้งนี้นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 1 - 2 ครั้ง มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม 3 ครั้งขึ้นไป และนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยทุกข้อ ยกเว้นในเรื่องเกี่ยวกับทิศทดสอบถาม และให้คำปรึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาสอนได้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้งสองกลุ่มต่างได้รับการแนะนำช่วยเหลือจากอาจารย์ผู้สอนในลักษณะคล้ายคลึงกัน ประกอบกับอาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงมีความเข้าใจสภาพของนักศึกษาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อาจารย์สอนเสริมจึงมีบทบาทสำคัญทั้งนี้ไม่เฉพาะแต่ทำการสอนเสริมเท่านั้น การปฏิบัติภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอนของอาจารย์อาจนับได้ว่าเป็นสิ่งที่จะขาดเสียไม่ได้

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ด้านบุคลิกภาพ นักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าบุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพของอาจารย์สามารถกระตุ้นหรือจูงใจให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและมีความต้องการที่จะเรียน ซึ่งนักศึกษาเห็นว่าอาจารย์สอนเสริมควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี พุชชัคน มีลีลาในการพูดเพื่อชวนให้สนใจและติดตามต่อไป ไม่ควรบรรยายเร็วเกินไป มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ควรตรงเวลามากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเวลา เมื่ออาจารย์เข้าห้องสอนช้าหรือไม่มาสอน ทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดี ทั้งต่ออาจารย์ผู้สอนและมหาวิทยาลัย

ด้านการสอน ในด้านการสอนนี้นับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนเช่นกัน นักศึกษาเห็นว่า อาจารย์ควรเป็นผู้มีความรู้ในเนื้อหาวิชากว้างขวาง และไม่ยึดเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยแคอย่างเดียว ควรเพิ่มเติมเนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนในชุดวิชานั้น ๆ อีกทั้งควรสอนให้สอดคล้องหรือสัมพันธ์กับสื่ออื่น เช่น รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น ควรยืดหยุ่นเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับเวลาและความสำคัญในแต่ละหน่วย

ด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา เนื่องจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดโดยใช้ระบบการสอนทางไกล ซึ่งนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนอยู่ไกลกัน

นักศึกษาส่วนหนึ่งจึงมีความรู้สึกโดดเดี่ยวเพราะชาติที่เพิ่ง ที่ปรึกษาแนะนำเมื่อเกิดปัญหาจากการที่นักศึกษาได้ศึกษาด้วยตนเอง และเมื่อมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นตัวแทนระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษา ดังนั้นในความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์สอนเสริมกับนักศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญเช่นกัน ทั้งนี้ นักศึกษาเห็นว่า อาจารย์ควรมีความเป็นกันเองและสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษา ยกย่องให้เกียรตินักศึกษาและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา

ความสัมพันธ์ต่อครูวิชาและสาขาวิชาที่สอน นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนควรจบการศึกษาจากสาขาหรือวิชาเอกที่สอนและมีประสบการณ์หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนจนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป นอกจากนี้ต้องมีทัศนคติที่ดี มีความรักในสาขาวิชาหรือครูวิชาที่สอน

กานภารกิจการอื่นนอกเหนือจากการสอน เนื่องจากอาจารย์สอนเสริมเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัย และเป็นสื่อกลางระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษา ดังนั้นนอกจากภารกิจหลักของอาจารย์สอนเสริมคือการสอนโดยตรงแล้ว ในกานภารกิจการอื่นนอกเหนือจากการสอนก็นับได้ว่า เป็นบทบาทที่สำคัญและจำเป็นสำหรับนักศึกษาอย่างมาก ทั้งนี้ นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์สอนเสริมควรเป็นผู้ที่สามารถตอบปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับ มสธ. ได้ชัดเจน แนะนำช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาสอนได้

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สรุปโดยส่วนรวมแล้ว พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีความคิดเห็นที่ดีเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริมในทุกกานคือ กานบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทัศนคติต่อครูวิชาและสาขาวิชาที่สอน และภารกิจการอื่นนอกเหนือจากการสอน ทั้งนี้ นักศึกษาให้ความสำคัญกานบุคลิกภาพเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอ็ดเวิร์ด เอฟ. เชฟีลด์ (Edward F. Sheffield 1974: xi) โรโมนี (Romine 1974:139-143) และลาวินีย์ รัตนเสวี (2528: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าบุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดต่อประสิทธิภาพการสอน นอกจากนี้ในกานอื่น ๆ คือกานการสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทัศนคติต่อครูวิชาที่สอนและสาขาวิชาที่สอน และภารกิจการอื่นนอกเหนือจากการสอน นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยและความเห็นของ อีเบิล (Eble 1970:99-100) รีส กานเลย์ คิลโก (Reese Danley Kilgo 1970:251-253) วิลสัน (Wilson

1974: 104) โวทรูบา และ ไรท์ (Wotruba and Wright 1975:653-663) ซาคา บัวแสง (2520: 109-111) จรียา สิงคณา (2520: 94-97) จินตนา มาพวง (2520: 59) ลักทาวัลย์ ชมมณฑา (2520: 73-74) อุทุมพร ทองอุไทย (2522: 393-394) พรชูลี อาชาวาร์ุง (2523: 200-213) และลาวัลย์ รัตนเสวี (2528: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะประกอบด้วยองค์ประกอบต่างกันต่าง ๆ คือ ด้านบุคลิกภาพ เทคนิควิธีสอน ทัศนคติต่อชุดวิชา และสาขาวิชาที่สอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน ดังนั้นผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึง เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพที่เกี่ยวกับการสอนของ อาจารย์สอนเสริม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชอยู่ในระดับคืออย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม ซึ่งส่วนใหญ่มีความ ต้องการอาจารย์สอนเสริมที่มาจากกลุ่มอาจารย์จาก มสธ. และอาจารย์ที่ร่วมผลิตชุดวิชานั้น ส่วนหนึ่งนอกเหนือจากที่มีความคิดเห็นว่าอาจารย์กลุ่มดังกล่าวมีความรู้ในเนื้อหาและสาระของ ชุดวิชาดีกว่าอาจารย์สอนเสริมกลุ่มอื่นแล้ว นักศึกษายังเห็นว่า เป็นกลุ่มอาจารย์ที่สามารถให้ คำแนะนำ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการสอบและการตอบคำถามในข้อสอบปลาย ภาคได้

ในขณะที่เดียวกันเมื่อพิจารณาในความสัมพันธ์กับนักศึกษา ($\bar{X} = 3.95$) และ การปฏิบัติภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน ($\bar{X} = 3.70$) ของอาจารย์สอนเสริมแล้ว จะพบว่าสาเหตุหนึ่งที่นักศึกษามีความคิดเห็นทั้งสองด้านในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าลักษณะของการจัดการสอนเสริมนั้น อาจารย์สอนเสริมในแต่ละชุดวิชาอาจต้องสับเปลี่ยน หมุนเวียนกัน ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมของแต่ละตอนหรือแต่ละเนื้อหาของชุดวิชานั้น ๆ จึง เป็นเหตุให้อาจารย์สอนเสริม มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษา และปฏิบัติภารกิจอื่นนอกเหนือ จากการสอนในเกณฑ์น้อย ในขณะที่เดียวกันอาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่ล้วนเป็นอาจารย์ที่มีการ ศึกษาค้นคว้าอยู่กับงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้นอาจารย์สอนเสริมจึงอาจปฏิบัติหน้าที่ในการ สอนเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้เพียงอย่างเดียว ประกอบกับอาจารย์ผู้สอนมักคำนึงหรือวิตก กังวลในเรื่องเกี่ยวกับเวลา กล่าวคือระยะเวลาระหว่างการ เดินทางทั้ง ไปและกลับ เพื่อปฏิบัติ หน้าที่ในการสอนเสริมนั้น ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบ ด้วยเหตุผล ดังกล่าวแล้ว จึงเป็นส่วนทำให้อาจารย์สอนเสริมไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในด้านที่เกี่ยวกับ

ความสัมพันธ์กับนักศึกษา และการปฏิบัติภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอนได้มากเท่ากับการปฏิบัติหน้าที่ในการสอน ซึ่งเป็นภารกิจหลักได้

ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์สอนเสริมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในมิติที่กว้างและลึก ทั้งนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อกระบวนการจัดกิจกรรมการสอนเสริม ซึ่งมีลักษณะเป็นการสื่อความหมายสองทาง (**Two-Way Communication**) และเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาอาจารย์สอนเสริมให้มีประสิทธิภาพเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักการหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการสอนเสริม โดยนำผลที่ได้จากการประเมินการสอนเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาอาจารย์สอนเสริม ทั้งนี้เป็นเพราะการประเมินการสอนของอาจารย์สอนเสริมในปัจจุบันที่ได้มีการดำเนินการอยู่นั้น เป็นการประเมินเฉพาะบางด้านเท่านั้นและมีลักษณะที่แคบ ไม่สามารถเจาะลึกไปถึงลักษณะหรือประสิทธิภาพของการสอนที่แท้จริงของอาจารย์สอนเสริมได้ ดังนั้น การประเมินการสอนของอาจารย์สอนเสริมอย่างต่อเนื่องและนำผลเพื่อเสนอต่อการประชุมสัมมนาอาจารย์สอนเสริมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และจะเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์สอนเสริมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการสัมมนาอาจารย์สอนเสริมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรพิจารณาในอันองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ ด้านบุคลิกภาพ การสอน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา ทัศนคติต่อสาขาวิชา และสาขาวิชาที่สอน และภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอน ทั้งนี้เพราะในการสัมมนาอาจารย์สอนเสริมนั้นมีลักษณะและรูปแบบในการสัมมนาส่วนใหญ่จะเป็นการเสนอแนวทางในการจัดและดำเนินการเรียนการสอนตามลักษณะของเนื้อหาในแต่ละสาขาวิชาเท่านั้น มหาวิทยาลัยควรคำนึงถึงองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้มหาวิทยาลัย ศูนย์บริการศึกษาประจำภูมิภาค ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการสอนเสริมควรจะได้พิจารณาจัดให้อาจารย์สอนเสริมได้เข้าร่วมประชุมสัมมนา หลังจากที่ได้มีการสอนเสริมเสร็จสิ้นแล้ว ในแต่ละภาคการศึกษาหรือประจำปีการศึกษา ทั้งนี้เพื่อจะได้ร่วมกันพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อันเกิดจากการสอนเสริมในแต่ละภาคการศึกษาหรือประจำปีการศึกษา

3. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีหน่วยงานพัฒนาอาจารย์สอนเสริม ทั้งนี้เพื่อเป็นหน่วย

งานกลางในการติดตามผล และประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดสอนเสริม เพื่อให้ไ้ค้อาจารย์สอนเสริมที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสาขาวิชาและชุดวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนเสริม อีกทั้งจะส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมในแต่ละสาขาวิชามีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับอาจารย์สอนเสริมที่เป็นอาจารย์จาก มสธ. หรืออาจารย์ผู้ร่วมผลิตชุดวิชาและอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทางมากกว่าอาจารย์กลุ่มอื่น ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษามีความคึกเห็นว่ อาจารย์สอนเสริมที่มาจากอาจารย์กลุ่มอื่น อาจไม่รู้ลักษณะเนื้อหาของชุดวิชาไ้ลึกซึ้งที่พอเท่าอาจารย์สอนเสริมจาก มสธ. หรืออาจารย์ที่ร่วมผลิตชุดวิชา ดังนั้นการจ้กให้มีหน่วยพัฒนาอาจารย์สอนเสริมเพื่อไ้เป็นหน่วยงานกลางในการพัฒนาอาจารย์สอนเสริมให้ม่ประสิทธิภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

4. มหาวิทยาลัยควรจ้กหรือสนับสนุนให้อาจารย์สอนเสริมไ้ปฏิบัติภารกิจอื่นนอกเหนือจากการสอนเสริมเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือแนะนำสำหรับนักศึกษาในส่วนที่ประสบปัญหาต่าง ๆ จากการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัย อีกทั้ง เพื่อเป็นการสนองตอบตามความต้องการของนักศึกษา

5. มหาวิทยาลัยควรจ้กและสนับสนุนให้ศูนย์บริการการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในการไ้ความช่วยเหลือและแนะนำนักศึกษาในค้านเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาโดยตรง

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรจ้กให้ม่อาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชาที่นักศึกษาก้าลังศึกษาอยู่ โดยอาจพิจารณาจ้กแนกตามสาขาวิชาเอก หรือจังหวัดที่นักศึกษาภูมิลาเนาอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาสามารถค้กค้อสอบถามหรือปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาด้วยตนเองในสาขาวิชานั้น ๆ ไ้ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาความคึกเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคึกเห็นของนักศึกษาและอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับ

การสอนของอาจารย์สอนเสริม

3. ควรศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนเสริม
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบการสอนของอาจารย์สอนเสริมโดยจำแนกตามสาขาวิชา
5. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษาโดยจำแนกตามสาขาวิชา
6. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษา
7. ควรศึกษาปัญหาในการบริหารงานศูนย์บริการการศึกษา

บรรณานุกรม